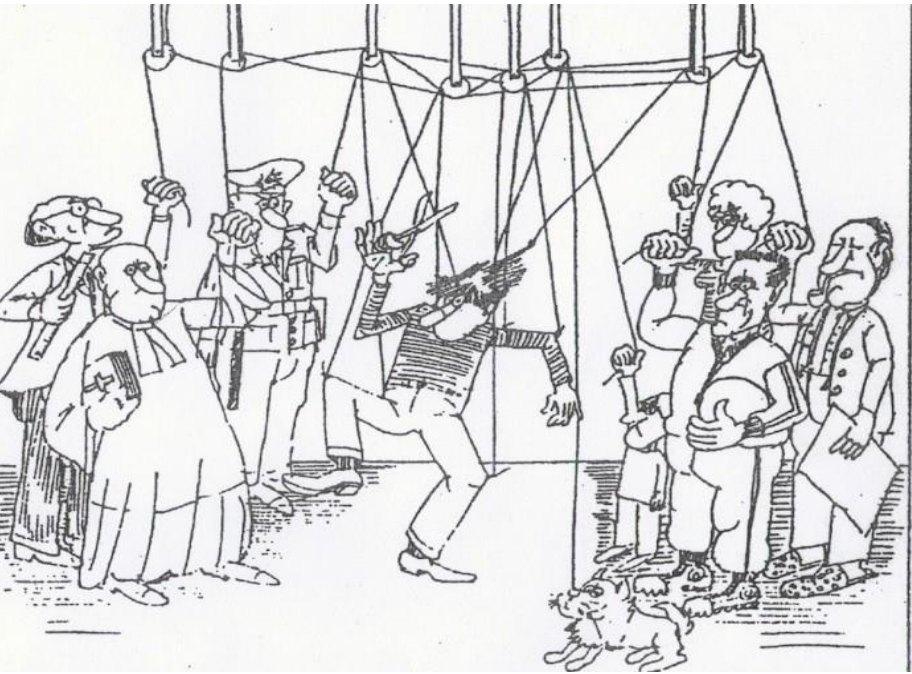

Sociologija, **society**= družba a

„Družbe ni, so samo posamezniki s svojimi interesi“

Margaret Thatcher 1983-87

Živimo v:

- postmodernem
- neoliberalnem
- globalnem svetu

Sociologija, **society**= družba

Ne gre za to, kako močno znaš udariti. Bistveno je, kako močan udarec znaš prenesti, da greš naprej. – Rocky Balboa-

Vsak dan preberi kaj, česar ne bere nihče drug. Vsak dan razmišljaj o nečem, o čemer ne razmišlja nihče drug. Umu škoduje, če vedno soglašiš z drugimi. – Christopher Morley

Ne verjamem, da je smisel življenja biti “srečen”. Mislím, da je smisel življenja biti koristen, odgovoren, sočuten. Predvsem pa je smisel življenja biti nekomu pomemben: biti drugemu v oporo, zavzemati se za nekaj, poskrbeti, da je svet zaradi tvojega življenja boljši. – Leo C. Rosten

Kdo si, da lahko obsojaš moje življenje? Vem, da nisem popoln (niti nočem biti), ampak preden začneš kazati name s prstom poskrbi, da bodo tvoje roke čiste. – Bob Marley

“Vinogradu ni potrebna molitev, temveč motika.” Bolgarski pregovor

Nastanek sociologije

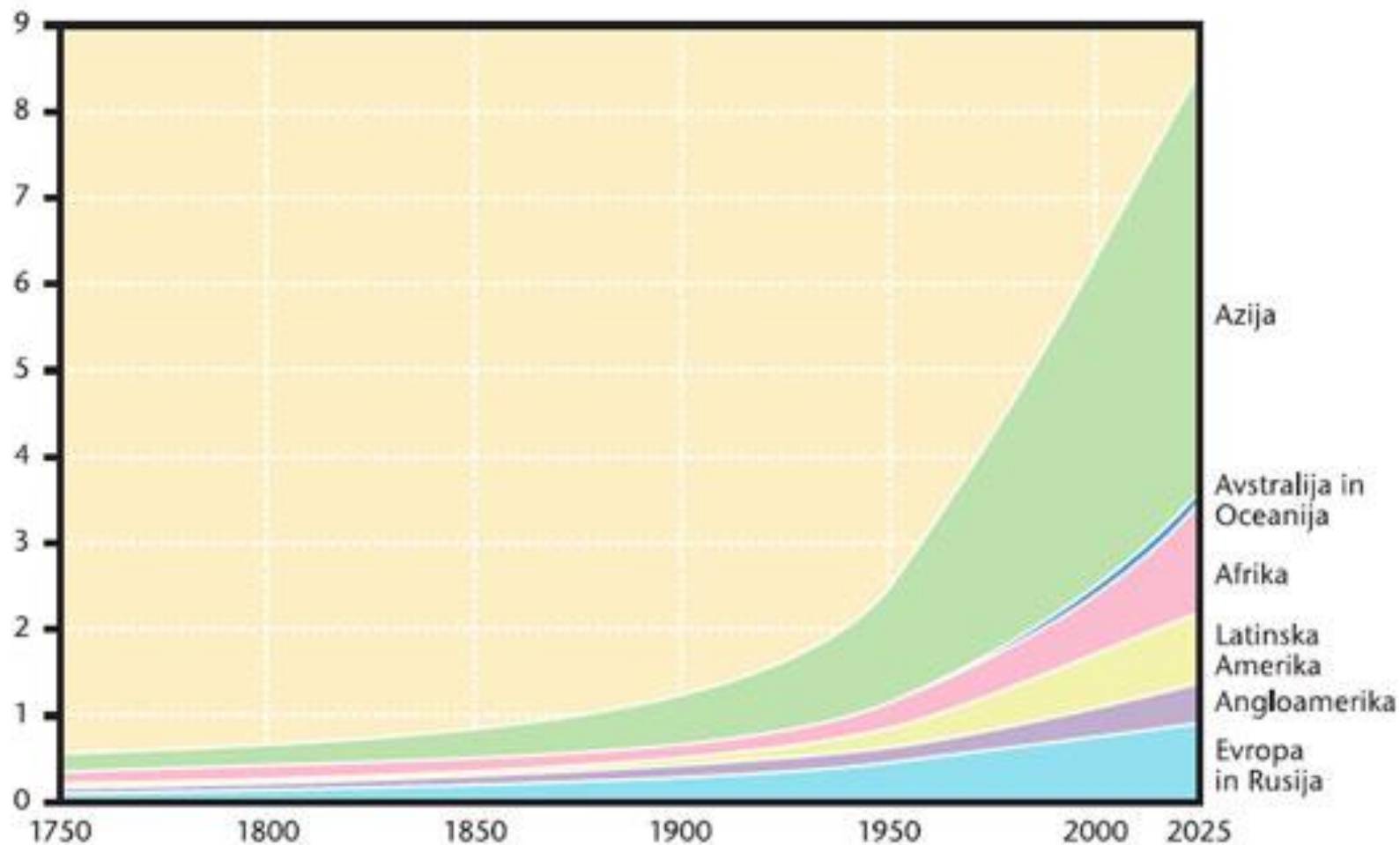
- V 19. stol. **Vzroki:** hiter napredek
- **Industrijska revolucija**, novi izumi, napredek tehnike, znanja
- **Elektrika** zamenja oljne svetilke, (konec požarov)
- **Parni stroj**, vlak, pomeni možnost širjenja informacij s 40 km/h.
- Motorna vozila zamenjajo kočije, s cest zginejo tone konjskih fig
- **Vodovod**, neoporečna pitna voda, stranišča na splakovanje
- **Življenjska doba** se je s 50 let podaljšala skoraj na 80 let.
Napredek medicine. Konec kolere. Hladilnik., centralno ogrev.
- 20. stol. avtomatizacija, **tekoči trak 1913, telefon, radio, TV, AC**
- **Urbanizacija**, nova (vele)mesta, (1870 je bilo v ZDA $\frac{3}{4}$ kmetov, 1970 je 64% prebivalstva živel v mestih).
- **Globalizacija**, 1851 prva svetovna razstava, 1891 prva telef. zveza čez državno mejo. 1956 prvi čezoceanski tel. kabel.

20. st., stol. pravic, napredka in vojn

- **Širjenje demokratičnih pravic**, zapisale so se prve ustave,
- Prvi zakoni o zaposlenih (šele 1849 v VB prvi zakon o 10 urnem delavniku, prej delali 14, 16 ur, ni bilo socialnega zavarovanja, bolniške, porodniške, pokojnin... 1900 so v Franciji **omejili delo otrok in žensk** na 11 ur dnevno). Šele 1948 Človekove pravice, vsi se rodimo enaki in svob.
- Odprava **fevdalizma** 1848 (človek postane osebno svoboden)
- **Razredno razslojevanje**, bogati (kapitalisti): revni (delavci)
- **Migracije**, selitve ljudi, (Slovenci, Italijani, Irci v Ameriko, Nemčijo), pojav nacionalizmov, nacionalne države, nove meje.
- Mešanje kultur, izginjanje kultur...
- **Družboslovci so začeli preučevati družbo. „Boga“ je zamenjal „bog znanosti“.** Ljudje so pričeli tekmovati in ne sodelovati.
- Ker ima svoje metode, (anketa, intervju, vprašalnik,

V zadnjih 100 letih je število prebivalcev iz 1.6 mrd. **naraslo na 7,7 mrd.** Čez 30 let 9 mrd.

št. prebivalcev v milijardah

Kaj nas uči sociologija ?

- Razvoj kompetentne osebe, ki bodo šle v svet z razumevanjem sveta v 21. stoletju, enakosti in različnosti, svobode, empatije...
- mladega človeka vzgojiti v strpno, humano, tolerantno in odgovorno osebnost, ki bo sposobna timskega dela, sodelovanja in življenja v pluralni in demokratični družbi,
- Nenasilno reševanje sporov. Zrela komunikacija.
- Poslušanje, razumevanje in razlago argumentov drugih ljudi.
- Prepoznavanje in sprejemanje razlik.
- Prevezemanje skupnih odgovornosti. Globalno delo.
- Oblikovanje kritičnega stališča do informacij.
- Pojasnjuje vzročno- posledične povezave v družbi.

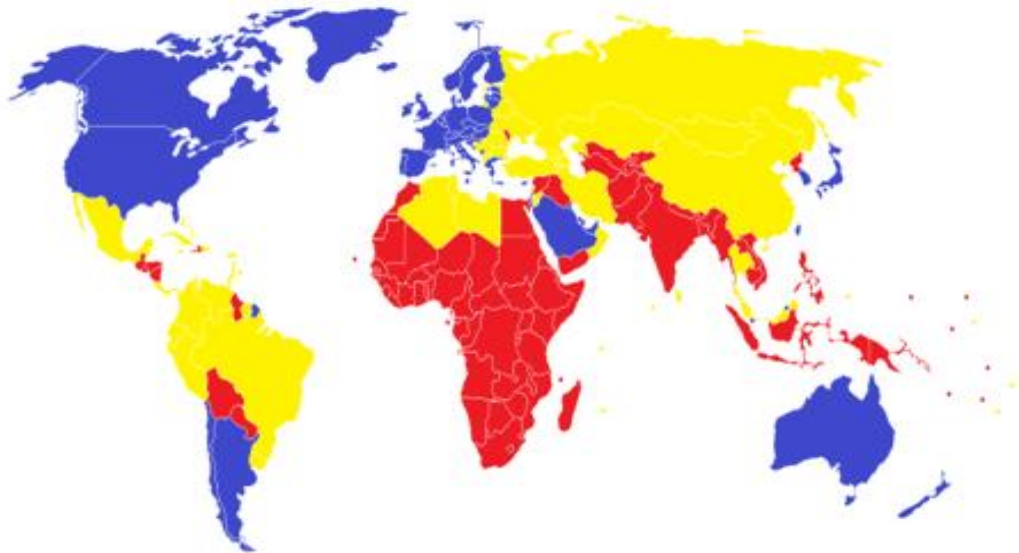
DRUŽBENE ORGANIZACIJE
HUMANITARNE,
POLITIČNE,
IZOBRAŽEVALNE,
ZDRAVSTVENE
SOCIALNE
EKONOMSKE/denar

DRUŽBENI ODNOSI
- ODNOSI SODELOVANJA,
EU, KS, MO, tim
- ODNOSI NASPROTOVANJA
KONFLIKTI
VOJNE, GENOCIDI,
Izrael, Ukrajina...

**SOCIOLOGIJA
PREUČUJE**

DRUŽBENE VLOGE
POKLICNE, (politiki..)
DRUŽINSKE, oče, sin..
DRUŽBENE,
(humanitarna pomoč,
Modre čelade, OZN..)

**DRUŽBENI POLOŽAJI
SLOJI V DRUŽBI**
višji 1%, managerji, papež... srednji
20-50 % (v socializmu 80 %)
nižji sloj, 80% v svetu, v Slo več kot
20%, -do 30 % revščina
določnice: (MOČ, DENAR, UGLED)

1. SVET

Države, ki so se prve industrializirale (modernizirale) in ki so danes med prvimi po gospodarski razvitosti (ZDA, EU, Austral, Jap, Slo, J. Kor). Demokracija, dolga življ. doba ...na Jap. 10.000 /l. smrti deloholikov. ZDA od 360 mio živi 45 mio. revežev, vsak dan 6300 prisilnih izselitev, 28 mio brez zdr. zavarovanja.

2. SVET Bivše socialistične države vzhodne Evrope, torej države v tranziciji in post-socialistične države; (Hr, Srb, Rom, Bolg, Rusija, Poljska:.), tudi nekaj zunaj evropskih držav kot so: Kitajska, Kuba, S. Koreja ...

Največje onesnaževanje (Kitajska 30% toplogrednih izpustov, več od EU in ZDA., Brazilija izsekuje amazonski pragozd), Rusija (40.000 ljudi) letno pobije mafija, nedemokratične, korupcija,

3. SVET Nekateri azijske, večino afriških in južnoameriških držav, ki so bile nekdaj kolonije evropskih industrijskih držav. Afrika bi lahko prehranila 3x svet. Velike težave: izobrazba, kratka življ. doba, bolezni (AIDS, ebola), pitna voda, vojne, neurejeni sistemi..) 2015 je pri prečkanju Sredoz. morja umrlo 22.000 beg. Nigerija bo 2050 za Indijo in Kit. 3 najštevilčnejša država. Ni izobraževanja, migranti

Nizka rodnost v „prvem svetu“,
visoka rodnost v „tretjem svetu“

